

Komparativna analiza uspješnosti odabranih zastupnika za prodaju i servis vozila u Hrvatskoj

---

Slatki, Marko

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:880839>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerađivanja 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-16**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Marko Slatki

KOMPARATIVNA ANALIZA USPJEŠNOSTI
ODABRANIH ZASTUPNIKA ZA PRODAJU I SERVIS
VOZILA U HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

V A R A Ź D I N

Marko Slatki

Matični broj: 0016122382

Studij: Ekonomika poduzetništva

**KOMPARATIVNA ANALIZA USPJEŠNOSTI ODABRANIH
ZASTUPNIKA ZA PRODAJU I SERVIS VOZILA U HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Doc. dr. sc. Mateja Brozović

Varaždin, kolovoz 2020.

Marko Slatki

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

---

Sažetak

Predmet ovog rada jest komparativna analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. i poduzeća Auto Benussi d.o.o. koja prema prihodu i dobiti koju ostvaruju spadaju među najveća poduzeća u djelatnosti održavanja i popravka motornih vozila. U radu je najprije dan kontekst djelatnosti u kojoj promatrana poduzeća posluju, zatim su teorijski obrađeni temeljni alati analize financijskih izvještaja (horizontalna i vertikalna analiza, te analiza pomoću financijskih pokazatelja), nakon čega je provedena analiza financijskih izvještaja na primjeru već navedenih poduzeća. Podlogu za provođenje analize financijskih izvještaja predstavljaju financijski izvještaji dva navedena poduzeća za razdoblje od 2016. do 2018. godine, koji su javno dostupni na stranicama Financijske agencije. U sklopu analize financijskih izvještaja provedene su horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja, analiza temeljena na financijskim pokazateljima, te je na kraju rada izveden zaključak u kojem je dana ocjena uspješnosti dva navedena poduzeća.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja; horizontalna analiza; vertikalna analiza; financijski pokazatelji; uspješnost

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Metode i tehnike rada.....	1
2. Analiza financijskih izvještaja	2
2.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja	2
2.2. Uloga analize financijskih izvještaja u donošenju poslovnih odluka	4
3. Djelatnost održavanja i popravka motornih vozila	5
3.1. Općenito o djelatnosti.....	5
3.2. Auto Hrvatska prodajno servisni centri	6
3.3. Auto Benussi d.o.o.	6
4. Komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća	7
4.1. Horizontalna analiza.....	7
4.2. Vertikalna analiza.....	14
4.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja	20
4.3.1. Pokazatelji likvidnosti	20
4.3.2. Pokazatelji zaduženosti	22
4.3.3. Pokazatelji aktivnosti	25
4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	27
4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	29
5. Zaključak	31
Literatura	33

1. Uvod

1.1. Predmet i cilj rada

U ovom će radu biti prikazana komparativna analiza uspješnosti dvaju konkurentskih poduzeća koja se nalaze među najvećima unutar djelatnosti održavanja i popravka motornih vozila, a ta poduzeća su Auto Hrvatska prodajno-servisni centri d.o.o. i Auto Benussi d.o.o. Temeljni cilj ovog rada jest na temelju analize financijskih izvještaja donijeti zaključke o uspješnosti navedenih poduzeća.

1.2. Metode i tehnike rada

U ovom su radu prikazani postupci i rezultati provedbe analize financijskih izvještaja odabranih poduzeća, koja je provedena putem horizontalne i vertikalne analize temeljnih financijskih izvještaja, te izračunom temeljnih skupina financijskih pokazatelja. Potrebni podaci za analizu preuzeti su iz godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Auto Hrvatska prodajno-servisni centri d.o.o. i poduzeća Auto Benussi d.o.o. za razdoblje od 2016. do 2018. godine koji su dostupni na internetskim stranicama Financijske agencije Republike Hrvatske.

2. Analiza financijskih izvještaja

2.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podatci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje. (Habek, Jurić, Horvat-Jurjec, 2004) Analizu financijskih izvještaja se zbog njezine usmjerenosti na kvantitativne financijske podatke još naziva i financijskom analizom. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017, str. 36) Prema Žager et al. (2017) temeljni postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja uključuju komparativne financijske izvještaje koji omogućuju praćenje promjena u poslovanju kroz određeni vremenski okvir, te čine podlogu za provođenje horizontalne analize, zatim strukturne financijske izvještaje koji daju uvid u strukturu raznih stavki iz financijskih izvještaja, te čine podlogu za provođenje vertikalne analize, analizu financijskih pokazatelja koja daje podatke o likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti poslovanja promatranog gospodarskog subjekta, te razne specijalne analize.

Najčešća tri postupka u provođenju analize financijskih izvještaja jesu horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja, te analiza korištenjem financijskih pokazatelja. Horizontalna analiza temelji se na komparativnim financijskim izvještajima i uspoređuje apsolutne i relativne promjene nekih stavki iz financijskih izvještaja kroz određeno razdoblje. Stavke unutar horizontalne analize moguće je uspoređivati u odnosu na baznu godinu, ili se svaka promatrana godina može uspoređivati s prethodnom, a zbog želje da se na temelju analize donesu ispravni zaključci, poželjno je da se u analizu uključi što duže vremensko razdoblje. (Bolfek, Stanić, Knežević, 2012)

Vertikalna analiza financijskih izvještaja temelji se na strukturnim izvještajima, te se provodi tako da se u bilanci aktiva i pasiva izjednače sa 100, a sve ostale stavke balance se stavljaju u odnos s njima, kako bi se vidjela njihova struktura. Vertikalna se analiza na sličan način provodi i na računu dobiti i gubitka kod kojeg se ukupni prihodi izjednačuju sa 100, a zatim se sve druge stavke stavljaju u odnos s ukupnim prihodima. (Bolfek et al., 2012)

Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja vrši se izračunom raznih pokazatelja, na temelju podataka iz financijskih izvještaja koji daju informacije o likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti itd. poduzeća. Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom. (Žager, Mamić Sačer, Sever, Žager, 2008, str. 243)

Osnovu za provedbu analize financijskih izvještaja čine temeljni financijski izvještaji koji daju razne financijske informacije o poslovanju pojedinog gospodarskog subjekta. Prema Žager et al. (2017) u skupinu temeljnih financijskih izvještaja spadaju:

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka (Izvještaj o dobiti)
3. Izvještaj o novčanim tokovima
4. Izvještaj o promjenama kapitala
5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilanca, odnosno izvještaj o financijskom položaju je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan, te predstavlja podlogu za ocjenu sigurnosti poslovanja poduzeća. Bilanca se sastoji od dvije strane aktive koja sadrži podatke o imovini poduzeća, te pasive koja obuhvaća tuđe i vlastite izvore imovine, odnosno obveze i kapital. (Žager et al., 2017)

Račun dobiti i gubitka jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje obujam i strukturu prihoda i rashoda i dobit odnosno gubitak kao financijski rezultat njihova sučeljavanja u određenom obračunskom razdoblju, najčešće tijekom kalendarske godine (Tintor, 2020). Prema Žager et al. (2017) uspješnost poslovanja može se definirati kao sposobnost poduzeća da ostvari određene ciljeve, a najčešći cilj koji se ističe jest profitabilnost, pa se stoga račun dobiti i gubitka, s obzirom na to da kroz sučeljavanje prihoda i rashoda daje informacije o financijskom rezultatu poduzeća još može nazvati i izvještajem o uspješnosti poslovanja (Tintor, 2020).

Izvještaj o novčanom toku jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje sve novčane primitke i novčane izdatke u određenom razdoblju, te dijeli primitke i izdatke na poslovne primitke/izdatke, investicijske primitke/izdatke, te financijske primitke/ izdatke. Izvještaj o novčanom toku sastavlja se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, te daje informacije o financijskom položaju poduzeća. (Žager et al., 2017)

Izvještaj o promjenama kapitala je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje promjene kapitala između dva obračunska razdoblja. (Žager et al., 2017) Glavni utjecaj na promjene kapitala imaju ostvarena dobit, ili ostvareni gubitak, a na njegove promjene još mogu utjecati razne promjene kao što je dokapitalizacija, dekapitalizacija, isplata dividendi i sl. (Tintor, 2020).

Bilješke uz financijske izvještaje jedan su od temeljnih financijskih izvještaja, te služe kao dodatni popratni iskaz koji se sastavlja uz temeljne financijske izvještaje kojem je osnovna zadaća dodatno pojasniti određene stavke iz financijskih izvještaja, te korisniku prikazati određene informacije koje nisu sadržane u financijskim izvještajima kao što su temeljne

informacije o poduzetniku, ili računovodstvene politike koje su korištene prilikom sastavljanja pojedinog financijskog izvještaja i sl. (Žager et al. 2017)

2.2. Uloga analize financijskih izvještaja u donošenju poslovnih odluka

Analiza financijskih izvještaja daje internim i eksternim korisnicima informacije o poslovanju poduzeća. U skupinu eksternih korisnika spadaju razne fizičke i pravne osobe koje imaju određen interes za poslovanje poduzeća, a to su primjerice vlasnici (dioničari), investitori, kreditori i sl. Kada se govori o unutarnjim korisnicima financijskih izvještaja uglavnom se misli na menadžment poduzeća koji na temelju kvalitetno provedene analize financijskih izvještaja može dobiti temeljit uvid u poslovanje poduzeća, što mu omogućuje donošenje kvalitetnijih odluka.

Prema Tintoru (2020) tri su temeljne skupine odluka u čijem se donošenju menadžment koristi analizom financijskih izvještaja, a to su investicijske odluke, odluke o poslovanju i odluke o financiranju. Investicijske odluke su ključne jer se njima pokreće poslovanje, odnosno one diktiraju na koji će se način posuđena ili vlastita sredstva poduzeća ulagati u primjerice dugotrajnu imovinu bez koje poslovanje poduzeća ne bi bilo moguće, obrtni kapital koji je bitan za likvidnost poduzeća, ili istraživanje i razvoj novih proizvoda koji poduzeću omogućuju konkurentnost na tržištu. Odluke o poslovanju prvotno se odnose na politiku prihoda, te na kontrolu i optimalizaciju troškova, dok se odluke o financiranju primarno odnose na odluke menadžmenta o zadržavanju ili isplaćivanju neto dobiti vlasnicima, te postizanje optimalizacije omjera vlastitih i tuđih dugoročnih izvora financiranja. Za prvu skupinu odluka, odnosno za investicijske odluke važni su pokazatelji profitabilnosti, ponajprije marža profita, te stopa povrata investiranog kapitala koje menadžeru olakšavaju donošenje odluka o investicijama. Za drugu skupinu odluka bitni su pokazatelji ekonomičnosti koji sučeljavaju prihode i rashode poduzeća, te za treću skupinu odluka, odnosno za odluke o financiranju bitni su pokazatelji zaduženosti, profitabilnosti i investiranja.

Financijski izvještaji i njihova analiza pružaju relevantne informacije u procesu odlučivanja, te je za menadžment poduzeća bitno da te informacije kombiniraju s drugim nefinancijskim informacijama, kako bi te informacije doprinijele procesu donošenja poslovnih odluka (Žager et al., 2017).

3. Djelatnost održavanja i popravka motornih vozila

3.1. Općenito o djelatnosti

Djelatnost održavanja i popravka motornih vozila spada u kategoriju trgovine na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla, u koju spadaju sve djelatnosti (osim proizvodnje i iznajmljivanja) povezane s prodajom, popravkom i održavanjem motornih vozila i motocikala, uključujući i teretne kamione i autobuse. Djelatnost je svrstana u razred 45.20 te obuhvaća sljedeće djelatnosti:

održavanje i popravak motornih vozila:

- mehaničke popravke
  - električarske popravke
  - popravke elektroničkih sustava ubrizgavanja
  - redovito servisiranje
  - popravak karoserije
  - popravak dijelova motornih vozila
  - pranje, poliranje itd.
  - prskanje i bojenje
  - popravak vjetrobrana i prozora
  - popravak sjedala motornih vozila
- popravak vanjskih i unutarnjih guma te podešavanje i zamjenu guma
- zaštitu od korozije
- ugradnju dijelova i pribora koja nije dio proizvodnog procesa (Hrvatski zavod za statistiku, 2007)

Prema kriterijima ukupnog prihoda i neto dobiti poduzeće Auto Hrvatska PSC d.o.o. najveće je poduzeće u djelatnosti održavanja i popravka motornih vozila, te je jedno od nekolicine gospodarskih subjekata u ovoj djelatnosti koji se prema kriterijima za određivanje veličine poduzeća mogu nazvati velikim poduzećem, dok je Auto Benussi d.o.o., prema podacima Fina-e po visini prihoda i neto dobiti najveće poduzeće među srednje-velikim poduzećima unutar djelatnosti.

3.2. Auto Hrvatska prodajno servisni centri

Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. dio su poslovne grupacije Auto Hrvatska koja ima dugu tradiciju rada s motornim vozilima različitih vrsta. Tvrtka je osnovana 1952. godine u Zagrebu pod nazivom „Auto-moto servis za trgovinu na malo rabljenim i novim auto-moto dijelovima i naftnim derivatima“, te je ubrzo proširila svoje poslovanje na prostor cijele Hrvatske, te je zato 1955. godine promijenila ime u „Auto Hrvatska“. Tvrtka se u razdoblju od osnutka do devedesetih proširila na područje cijele bivše države i uglavnom se bavila prodajom automobila i teretnih vozila domaće proizvodnje, te pružanjem servisnih usluga. U devedesetima se tvrtka našla u problemima zbog prekida suradnje s partnerima iz bivše države, te je zbog novonastalih okolnosti bila prisiljena pretvoriti se u dioničko društvo. U tom je razdoblju tvrtka sklopila suradnju s tvrtkom MAN Nutzfahrzeuge AG iz Münchena koja proizvodi svjetski poznata Man teretna vozila, te je tom suradnjom Auto Hrvatska postala glavni uvoznik Man gospodarskih vozila za Republiku Hrvatsku. Od tog razdoblja, pa sve do danas grupa Auto Hrvatska je rasla, stvarala radna mjesta, te primala brojna priznanja za svoj rad. Poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. bavi se servisom i prodajom novih i rabljenih Man, Neoplan i Otokar gospodarskih vozila i autobusa, što obavljaju u 8 prodajno-servisnih centara diljem Hrvatske, te su jedna od najvećih tvrtki unutar grupacije Auto Hrvatska. („Auto Hrvatska d.d.“, bez dat.)

3.3. Auto Benussi d.o.o.

Tvrtka Auto Benussi d.o.o. ovlaštenu je zastupnik i serviser osobnih i lakih teretnih vozila brendova: Fiat, Alfa Romeo, Jeep, Lancia, Mazda, Renault, Dacia, Nissan, Jaguar i Land Rover. Poduzeće je osnovano u veljači 2005. godine i registrirano na trgovačkom sudu u Pazinu, s temeljnom djelatnošću održavanja i popravka motornih vozila. Osnivač poduzeća je Danijel Benusi koji je do danas ostao jedini vlasnik. Poduzeće je u tom razdoblju preuzelo zastupništvo za Fiat, Alfa Romeo i Lanciu, te je zatim je iz godine u godinu, kroz konstantna ulaganja u kompetencije zaposlenika, te opremu povećavalo svoj tržišni udio, te je tako 2015. godine preuzelo zastupništvo za nova Renault i Dacia vozila, a od početka 2016. godine postalo i jedini ovlaštenu prodajno servisni partner luksuznih brendova Jaguar i Land Rover za Republiku Hrvatsku, što za tvrtku predstavlja značajnu konkurentsku prednost. Poduzeće trenutno zapošljava 131 osobu, te planira povećati broj zaposlenih u budućnosti. Tvrtka je prema kriterijima neto dobiti i ukupnih prihoda jedna od najvećih u toj djelatnosti i s obzirom na visinu prihoda i tržišni udio koji trenutno ima može se pretpostaviti da će nastaviti rasti i u budućnosti. („Auto Benussi d.o.o.“, bez dat.)

4. Komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća

4.1. Horizontalna analiza

Sljedeće tablice prikazuju horizontalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o., te poduzeća Auto Benussi d.o.o. Za potrebe ovog istraživanja korišteno je razdoblje od tri godine, od 2016. do 2018. godine, kako bi se uočile promjene u poslovanju.

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Auto Hrvatska PSC d.o.o	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
A) Dugotrajna imovina	57.037.126	47.046.964	37.307.640	-9.990.162	-17,52%	-9.739.324	-20,70%
I. Materijalna imovina	55.593.750	45.839.315	33.761.740	-9.754.435	-17,55%	-12.077.575	-26,35%
B) Kratkotrajna imovina	96.768.044	118.042.282	185.911.083	21.274.238	21,98%	67.868.801	57,50%
I. Zalihe	41.201.666	39.924.261	63.117.244	-1.277.405	-3,10%	23.192.983	58,09%
a) Zalihe trg. robe	39.991.953	38.374.072	60.077.256	-1.617.881	-4,05%	21.703.184	56,56%
b) Zalihe sirovina i materijala	1.108.641	726.723	2.463.577	-381.918	-34,45%	1.736.854	239,00%
II. Potraživanja	46.502.426	50.825.467	66.417.508	4.323.041	9,30%	15.592.041	30,68%
III. Kratkotrajna financijska imovina	7.416.632	10.720.206	32.859.959	3.303.574	44,54%	22.139.753	206,52%
AKTIVA	155.616.477	166.748.056	226.363.254	11.131.579	7,15%	59.615.198	35,75%
A) Kapital i rezerve	87.650.560	84.065.010	108.403.221	-3.585.550	-4,09%	24.338.211	28,95%
B) Dugoročne obveze	211.713	219.213	4.352.073	7.500	3,54%	4.132.860	1885,32%

Auto Hrvatska PSC d.o.o	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
C) Kratkoročne obveze	57.261.376	69.843.337	109.714.960	12.581.961	21,97%	39.871.623	57,09%
I. Za zajmove, depozite i sl. poduzetnika unutar grupe	27.990	1.532.357	21.500.000	1.504.367	5374,66%	19.967.643	1303,07%
II. Prema dobavljačima	14.122.438	14.025.887	24.879.355	-96.551	-0,68%	10.853.468	77,38%
PASIVA	155.616.477	166.748.056	226.363.254	11.131.579	7,15%	59.615.198	35,75%

(Izvor: vlastita izrada autora prema bilanci poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.)

Kao što je vidljivo iz priložene horizontalne analize bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. kratkotrajna imovina je kroz cijelo promatrano razdoblje veća od kratkoročnih obveza iz čega se može zaključiti da je poduzeće likvidno, te se likvidnost poduzeća povećavala kroz cijelo razdoblje što je vidljivo iz toga da se kratkotrajna imovina u promatranom razdoblju povećavala za više nego kratkoročne obveze. Poduzeće kroz cijelo promatrano razdoblje ima radni kapital, što znači da svoju dugotrajnu imovinu financira iz dugoročnih izvora, te dio svoje kratkotrajne imovine također financira iz dugoročnih izvora, što ima pozitivan utjecaj na likvidnost poduzeća. Ukupna imovina povećavala se iz godine u godinu kroz cijelo promatrano razdoblje, pa je tako povećanje u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu iznosilo 7,15%, čemu je najviše doprinijelo povećanje kratkotrajne imovine u apsolutnom iznosu od 21.274.238 kn, odnosno 21,98% u iznosu postotne promjene. U 2018. godini aktiva se povećala za 35,75%, što predstavlja velik porast u odnosu na prethodnu godinu, a tome je najvećim dijelom uzrok povećanje kratkotrajne imovine od 57,50%, što je rezultat povećanja zaliha sirovina i materijala od 239%, te zaliha trgovačke robe od 56,56%. Dugotrajna se imovina u 2017. godini smanjila za 17,52% kao rezultat smanjenja materijalne imovine. Smanjenje dugotrajne imovine se nastavilo i u 2018. godini, kad se dugotrajna imovina smanjila za 20,70%.

Ukupna pasiva je u 2017. godini također porasla za 7,15% u odnosu na 2016. godinu, čemu je najveći doprinos donijelo povećanje kratkoročnih obaveza za 12.581.961 kn u apsolutnom iznosu, odnosno za 21,97% u postotku promjene. Kapital se u 2017. smanjio za 4,09%, te su dugoročne obveze porasle za 3,54%. U 2018. godini ukupna pasiva je porasla za 35,75%, a najveći doprinos tome povećanju dalo je povećanje kratkoročnih obveza za 57,09%, pri čemu se najviše povećale obveze za zajmove, depozite i sl. poduzetnika unutar

grupe s povećanjem od 1303,07%, te obveze prema dobavljačima sa 77.38%. Dugoročne su obveze u 2018. godini također imale veliko povećanje, te su porasle za 1885,32%.

Tablica 2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

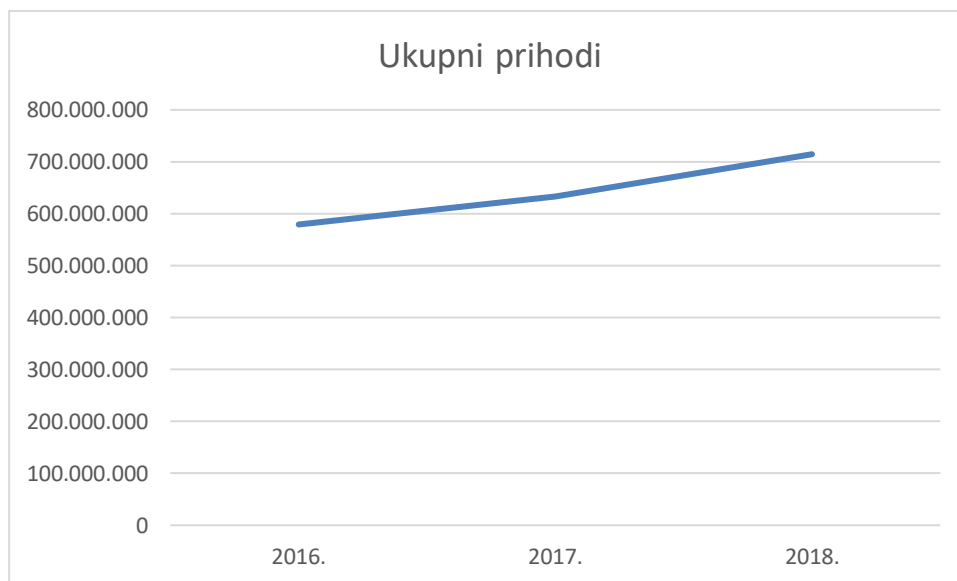
Auto Hrvatska PSC d.o.o.	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
A) Poslovni prihodi	578.154.960	632.279.244	711.895.883	54.124.284	9,36%	79.616.639	12,59%
I. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	27.977.133	41.167.688	45.083.291	13.190.555	47,15%	3.915.603	9,51%
II. Prihodi od prodaje	539.547.775	583.138.837	639.058.161	43.591.062	8,08%	55.919.324	9,59%
B) Poslovni rashodi	550.714.991	609.016.552	667.675.626	58.301.561	10,59%	58.659.074	9,63%
Amortizacija	12.579.615	12.065.843	9.912.219	-513.772	-4,08%	-2.153.624	-17,85%
C) Financijski prihodi	1.132.321	1.495.988	2.676.697	363.667	32,12%	1.180.709	78,93%
D) Financijski rashodi	1.221.730	993.670	1.060.951	-228.060	-18,67%	67.281	6,77%
I. Rashodi s osnova kamata (unutar grupe)	517.561	278.150	56.806	-239.411	-46,26%	-221.344	-79,58%
II) Tečajne razlike	89.528	8.450	92.599	-81.078	-90,56%	84.149	995,85%
E) Ukupni prihodi	579.287.281	633.775.232	714.572.580	54.487.951	9,41%	80.797.348	12,75%
F) Ukupni rashodi	551.936.721	610.010.221	668.736.577	58.073.500	10,52%	58.726.356	9,63%
G) Dobit ili gubitak prije oporezivanja	27.350.560	23.765.011	45.836.003	-3.585.549	-13,11%	22.070.992	92,87%
I. Dobit prije poreza	27.350.560	23.765.011	45.836.003	-3.585.549	-13,11%	22.070.992	92,87%
Dobit	27.350.560	23.765.011	47.241.067	-3.585.549	-13,11%	23.476.056	98,78%

(Izvor: vlastita izrada autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.)

Iz tablice je vidljivo da poduzeće Auto Hrvatska PSC d.o.o. svake godine u promatranome razdoblju uspijeva pokriti svoje ukupne rashode, odnosno ukupni prihodi su mu svake godine veći od ukupnih rashoda. Ukupni prihodi su u 2017. porasli za 9,41% u odnosu na 2016. godinu, te u 2018. za 12,75% u odnosu na 2017. godinu. Poslovni prihodi su u 2017. porasli za 9,36% u odnosu na 2016. godinu, dok su poslovni prihodi u 2018. godini porasli za 12,59% u odnosu na 2017. godinu. Ostale veće promjene u prihodima kroz promatrano razdoblje su povećanje financijskih prihoda u 2017. godini za 32,12% u odnosu na 2016. godinu, te povećanje financijskih prihoda za 78,93%, odnosno 1.180.709 kn u 2018.

u odnosu na 2017. godinu. Trend kretanja ukupnih prihoda prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1. Trend kretanja ukupnih prihoda poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Što se tiče ukupnih rashoda, oni su se također povećavali kroz cijelo razdoblje, ali u niti jednoj od promatranih godina nisu nadmašili prihode, pa su tako poslovni rashodi u 2017. godini porasli za 10,59% u odnosu na 2016. te za 9,63% u 2018. godini u odnosu na 2017. Financijski rashodi su se smanjili u 2017. godini za 18,67% kao rezultat smanjenja rashoda za tečajne razlike i rashoda s osnove kamata unutar i van grupe iz čega se može zaključiti da je poduzeće otplatilo određene dugove, te su financijski rashodi ponovno porasli u 2018. godini kad su se povećali za 6,77% u odnosu na 2017. godinu.

Poduzeće kroz cijelo promatrano razdoblje, osim 2016. godine, kada je ostvaren gubitak iz financijskih aktivnosti, ostvaruje dobit iz poslovnih i financijskih aktivnosti, te dobit ukupnog poslovanja. U 2017. godini se neto dobit poduzeća smanjila za 13,11% u odnosu na 2016. godinu, dok se u 2018. godini neto dobit povećala za čak 98,78% u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 3. Horizontalna analiza bilance poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
A) Dugotrajna imovina	32.727.350	67.447.206	102.687.465	34.719.856	106,09%	35.240.259	52,25%
I. Materijalna imovina	32.639.238	67.077.683	102.252.185	34.438.445	105,51%	35.174.502	52,44%
a) Zemljište	6.221.166	15.573.562	15.573.562	9.352.396	150,33%	0	0,00%
b) Alati, pogonski inventar	22.522.142	48.387.981	76.825.710	25.865.839	114,85%	28.437.729	58,77%
II. Nematerijalna imovina	88.112	369.523	435.280	281.411	319,38%	65.757	17,80%
B) Kratkotrajna imovina	46.972.629	54.336.929	78.373.831	7.364.300	15,68%	24.036.902	44,24%
I. Zalihe	26.848.166	34.865.642	43.437.541	8.017.476	29,86%	8.571.899	24,59%
II. Potraživanja	13.480.998	16.663.154	28.733.114	3.182.156	23,60%	12.069.960	72,44%
a) Potraživanja od kupaca	8.315.211	14.025.451	26.430.442	5.710.240	68,67%	12.404.991	88,45%
III. Kratkotrajna financijska imovina	3.580.354	2.157.283	5.301.439	-1.423.071	-39,75%	3.144.156	145,75%
IV. Novac u banci i blagajni	3.063.111	650.850	901.737	-2.412.261	-78,75%	250.887	38,55%
AKTIVA	81.329.009	124.320.549	184.237.697	42.991.540	52,86%	59.917.148	48,20%
A) Kapital i rezerve	16.156.992	20.598.425	27.031.533	4.441.433	27,49%	6.433.108	31,23%
B) Dugoročne obveze	14.892.830	30.537.200	62.177.788	15.644.370	105,05%	31.640.588	103,61%
C) Kratkoročne obveze	50.279.187	73.184.924	95.028.376	22.905.737	45,56%	21.843.452	29,85%
I. Obveze prema bankama	17.961.058	32.700.117	43.737.276	14.739.059	82,06%	11.037.159	33,75%
II. Obveze prema dobavljačima	26.190.913	35.678.288	38.717.726	9.487.375	36,22%	3.039.438	8,52%
PASIVA	81.329.009	124.320.549	184.237.697	42.991.540	52,86%	59.917.148	48,20%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema bilanci poduzeća Auto Benussi d.o.o.)

Ukupna aktiva poduzeća Auto Benussi d.o.o. u 2016. godini iznosila je 81.329.009 kn, te je u 2017. godini imala značajno povećanje od 52,86%, te povećanje od 48,20% u 2018. u odnosu na 2017. godinu. Tako velikom povećanju ukupne imovine najviše je doprinijelo povećanje dugotrajne imovine koja se u 2017. godini povećala za 106,09%, čemu je najviše doprinijela nabavka novih alata, pogonskog inventara, te transportne imovine koji su u 2017. zabilježili povećanje od 114,85%, te od 58,77% u 2018. godini u odnosu na 2017. Veliko povećanje unutar dugotrajne imovine u svakoj od promatranih godina zabilježila je materijalna imovina u pripremi koja se u 2017. godini povećala za 422,79%, te za 742,57% u 2018. godini.

Kratkotrajna imovina povećala se za 15,68% u 2017. godini, te za 44,24% u 2018. godini, te najznačajniju promjenu unutar kratkotrajne imovine predstavlja značajan porast potraživanja od kupaca kroz cijelo promatrano razdoblje. Kratkotrajna imovina poduzeća je kroz cijelo promatrano razdoblje manja od kratkoročnih obveza, što ukazuje na manjak radnog kapitala. U 2017. godini kratkoročne obveze povećale su se za 45,56% u odnosu na 2016. godinu, dok se kratkotrajna imovina povećala za 15,68%, što ukazuje na smanjenje likvidnosti u toj godini. U 2018. godini rast kratkotrajne imovine bio je viši od rasta kratkoročnih obveza, pa se može zaključiti da je došlo do manjeg povećanja likvidnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Kapital i rezerve su se povećavali kroz cijelo razdoblje jer je poduzeće svake godine zadržavalo dio dobiti, što je dobra praksa za poboljšanje sigurnosti poslovanja. U promatranom razdoblju došlo je do dugoročnog zaduživanja poduzeća, pa su tako dugoročne obveze u 2017. porasle za 105,05% u odnosu na 2016. godinu, te za 103,61% u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o.

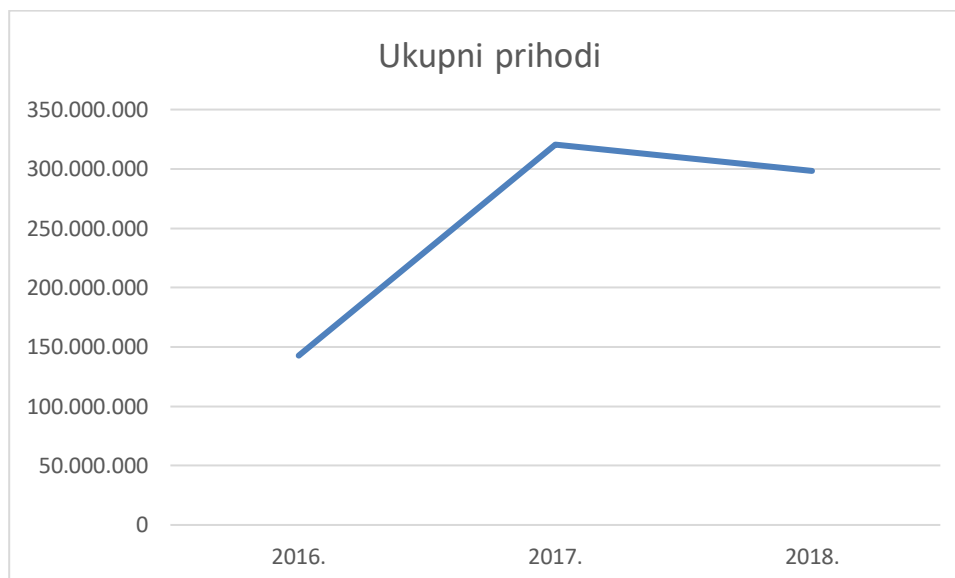
Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
A) Poslovni prihodi	142.616.382	319.630.046	297.536.670	177.013.664	124,12%	-22.093.376	-6,91%
I. Prihodi od prodaje	132.560.019	308.451.944	290.326.079	175.891.925	132,69%	-18.125.865	-5,88%
B) Poslovni rashodi	136.213.865	311.071.147	284.461.352	174.857.282	128,37%	-26.609.795	-8,55%
I. Materijalni troškovi	108.649.071	265.320.964	225.323.801	156.671.893	144,20%	-39.997.163	-15,08%
II. Troškovi prodane robe	86.555.951	229.020.422	174.913.422	142.464.471	164,59%	-54.107.000	-23,63%
C) Financijski prihodi	69.731	836.658	806.449	766.927	1099,84%	-30.209	-3,61%
I. Ostali prihodi s osnove kamata	361	130.893	84.144	130.532	36158,45%	-46.749	-35,72%
II. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	69.370	705.765	687.533	636.395	917,39%	-18.232	-2,58%
D) Financijski rashodi	2.164.334	3.900.810	6.003.609	1.736.476	80,23%	2.102.799	53,91%
I. Rashodi s osnove kamata	1.680.627	2.894.304	4.503.012	1.213.677	72,22%	1.608.708	55,58%
II. Tečajne razlike i drugi rashodi	483.707	1.006.506	1.500.597	522.799	108,08%	494.091	49,09%

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	Δ16/17	%Δ16/17	Δ17/18	%Δ17/18
Ukupni prihodi	142.686.113	320.466.704	298.343.119	177.780.591	124,60%	-22.123.585	-6,90%
Ukupni rashodi	138.378.199	314.971.957	290.464.961	176.593.758	127,62%	-24.506.996	-7,78%
Dobit prije oporezivanja	4.307.914	5.494.747	7.878.158	1.186.833	27,55%	2.383.411	43,38%
Porez na dobit	107.554	1.053.314	1.445.050	945.760	879,34%	391.736	37,19%
Dobit	4.200.360	4.441.433	6.433.108	241.073	5,74%	1.991.675	44,84%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o.)

Poslovni prihodi poduzeća Auto Benussi d.o.o. u 2017. godini zabilježili su rast od 124,12%, što u apsolutnom iznosu predstavlja povećanje od 177.013.664 kn, što predstavlja značajan porast u odnosu na prethodnu godinu. U 2017. Najveće povećanje unutar poslovnih prihoda imali su prihodi od prodaje sa 132,69%, dok su u 2018. godini poslovni prihodi pali za 6,91%, kao i prihodi od prodaje koji su pali za 5,88%. Ukupni prihodi pratili su trend kretanja poslovnih prihoda, pa su tako u 2017. godini porasli za 124,60%, te su 2018. pali za 6,90%. Trend kretanja ukupnih prihoda kroz promatrano razdoblje prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 2. Trend kretanja ukupnih prihoda poduzeća Auto Benussi d.o.o.

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Poslovni rashodi su s druge strane u 2017. također bilježili rast od 128,37%, te su u 2018. pali za 8,55% u odnosu na 2017. godinu. Najveće promjene unutar poslovnih rashoda u 2017. godini bile su povećanje materijalnih troškova za 144,20%, te povećanje troškova prodane robe za 164,59%, što u kombinaciji s velikim povećanjem poslovnih prihoda ukazuje na povećanje poslovne aktivnosti u 2018. godini. Kao što je već spomenuto poslovni rashodi su se u 2018. godini smanjili za 8,55%, čemu je najviše doprinijelo smanjenje materijalnih

troškova za 15,08%, te smanjenje troškova prodane robe za 23,63%. Financijski su rashodi u cijelom promatranom razdoblju nadmašivali financijske prihode, te je poduzeće unatoč velikom rastu financijskih prihoda od 1099,84% u 2017. godini ostvarilo gubitak iz financijskih aktivnosti.

Poduzeće je kroz sve tri godine ostvarivalo dobit, koja se povećavala iz godine u godinu, pa je tako u 2017. dobit porasla za 5,74% u odnosu na 2016., te je u 2018. Dobit porasla za 44,84% , odnosno za 1.991.675 kn u apsolutnom iznosu.

Nakon provedene horizontalne analize financijskih izvještaja poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. i poduzeća Auto Benussi d.o.o. mogu se donijeti pojedini zaključci o trendovima kretanja pojedinih stavki iz njihovih financijskih izvještaja. Likvidnost poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. povećavala se kroz cijelo promatrano razdoblje, što je vidljivo iz toga što se kratkotrajna imovina poduzeća u promatranom razdoblju povećavala za više nego kratkoročne obveze, dok je kod poduzeća Auto Benussi d.o.o. situacija s likvidnosti nešto lošija s obzirom na to da je kratkotrajna imovina poduzeća kroz cijelo razdoblje manja od kratkoročnih obaveza. Što se tiče zaduživanja poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. se kroz promatrano razdoblje većinom zadužuje kratkoročno, dok se poduzeće Auto Benussi d.o.o. većinom zadužuje dugoročno. Oba poduzeća svake promatrane godine ostvaruju dobit.

4.2. Vertikalna analiza

Sljedeće tablice prikazuje vertikalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o., te poduzeća Auto Benussi d.o.o. kroz razdoblje od 2016. godine do 2018. godine, iz koje su vidljivi podaci o strukturi imovine i obveza, te prihoda i rashoda poduzeća.

Tablica 5. Vertikalna analiza bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Auto Hrvatska, Prodajno servisni centri d.o.o.	2016.	2017.	2018.	2016%	2017%	2018%
A) Dugotrajna imovina	57.037.126	47.046.964	37.307.640	36,65%	28,21%	16,48%
I. Materijalna imovina	55.593.750	45.839.315	33.761.740	35,72%	27,49%	14,91%
a) Građevinski objekti	40.218.677	34.123.455	22.233.227	25,84%	20,46%	9,82%
b) Postrojenja i oprema	2.124.388	2.042.718	2.054.134	1,37%	1,23%	0,91%
II. Nematerijalna imovina	0	0	124.688	0,00%	0,00%	0,06%
III. Dugotrajna potraživanja	1.420.386	1.175.198	2.002.276	0,91%	0,70%	0,88%
IV. Financijska imovina	22.991	32.451	13.873	0,01%	0,02%	0,01%
B) Kratkotrajna imovina	96.768.044	118.042.282	185.911.083	62,18%	70,79%	82,13%
I. Zalihe	41.201.666	39.924.261	63.117.244	26,48%	23,94%	27,88%

Auto Hrvatska, Prodajno servisni centri d.o.o.	2016.	2017.	2018.	2016%	2017%	2018%
a) Trgovačka roba	39.991.953	38.374.072	60.077.256	25,70%	23,01%	26,54%
II. Potraživanja	46.502.426	50.825.467	66.417.508	29,88%	30,48%	29,34%
a) Od kupaca	40.538.829	44.938.763	55.744.782	26,05%	26,95%	24,63%
III. Kratkotrajna financijska imovina	7.416.632	10.720.206	32.859.959	4,77%	6,43%	14,52%
AKTIVA	155.616.477	166.748.056	226.363.254	100,00%	100,00%	100,00%
A) Kapital i rezerve	87.650.560	84.065.010	108.403.221	56,32%	50,41%	47,89%
I. Temeljni (upisani) kapital	60.300.000	60.300.000	77.300.000	38,75%	36,16%	34,15%
II. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	0	0	-16.137.846	0,00%	0,00%	-7,13%
III. Dobit poslovne godine	27.350.560	23.765.010	47.241.067	17,58%	14,25%	20,87%
B) Dugoročne obveze	211.713	219.213	4.352.073	0,14%	0,13%	1,92%
I. Obveze za zajmove, depozite i sl.	211.713	219.213	280.336	0,14%	0,13%	0,12%
C) Kratkoročne obveze	57.261.376	69.843.337	109.714.960	36,80%	41,89%	48,47%
I. Prema poduzetnicima unutar grupe	29.160.566	34.133.374	30.219.236	18,74%	20,47%	13,35%
PASIVA	155.616.477	166.748.056	226.363.254	100,00%	100,00%	100,00%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema bilanci poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.)

Kao što je vidljivo iz vertikalne analize bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. najveći udio u ukupnoj imovini poduzeća u 2016. godini ima kratkotrajna imovina s 62,18% udjela u ukupnoj imovini, od čega se većina odnosi na zalihe trgovačke robe s 25,70% i potraživanja od kupaca, s 26,05%, kroz ostale dvije godine u promatranome razdoblju udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini se povećao na 70,79% u 2017. godini, te na 82,13% u 2018. godini. Dugotrajna imovina u 2016. godini čini 36,65% ukupne imovine te se u preostale dvije godine promatranog razdoblja udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini smanjuje na 28,21% u 2017. te na 16,48% u 2018. godini.

Najveći udio u pasivi u 2016. i 2017. godini imaju kapital i rezerve s 56,32% u 2016. godini, te s 50,41% u 2017. godini. U 2018. godini najveći udio u pasivi imaju kratkoročne obveze s 48,47% udjela. Kao što je vidljivo iz udjela obveza i kapitala i rezervi u strukturi ukupne pasive poduzeće se 2016. i 2017. godine većinom financira iz vlastitih izvora, što vidimo iz činjenice da kapital i rezerve zauzimaju veći postotak udjela u ukupnoj pasivi od ukupnih obveza, no u 2018. godini udio ukupnih obveza nadmašuje udio kapitala i rezervi, što upućuje na povećanje razine statičke zaduženosti poduzeća.

Tablica 6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Auto Hrvatska PSC d.o.o.	2016	2017	2018	%2016.	%2017.	%2018.
A) Poslovni prihodi	578.154.960	632.279.244	711.895.883	99,80%	99,76%	99,63%
I. Prihodi od prodaje	539.547.775	583.138.837	639.058.161	93,14%	92,01%	89,43%
B) Poslovni rashodi	550.714.991	609.016.552	667.675.626	95,07%	96,09%	93,44%
I. Materijalni troškovi	490.655.305	547.430.295	603.225.630	84,70%	86,38%	84,42%
II. Troškovi prodane robe	459.997.745	515.177.240	568.027.160	79,41%	81,29%	79,49%
C) Financijski prihodi	1.132.321	1.495.988	2.676.697	0,20%	0,24%	0,37%
D) Financijski rashodi	1.221.730	993.670	1.060.951	0,21%	0,16%	0,15%
I. Ostali financijski rashodi	236.302	297.914	218.894	0,04%	0,05%	0,03%
E) Ukupni prihodi	579.287.281	633.775.232	714.572.580	100,00%	100,00%	100,00%
F) Ukupni rashodi	551.936.721	610.010.221	668.736.577	95,28%	96,25%	93,59%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	27.350.560	23.765.011	45.836.003	4,72%	3,75%	6,41%
Dobit prije poreza	27.350.560	23.765.011	45.836.003	4,72%	3,75%	6,41%
Porez na dobit	0	0	-1.405.064	0,00%	0,00%	-0,20%
Dobit ili gubitak razdoblja	27.350.560	23.765.011	47.241.067	4,72%	3,75%	6,61%
G) Dobit	27.350.560	23.765.011	47.241.067	4,72%	3,75%	6,61%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.)

U strukturi ukupnih prihoda poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. najveći udio imaju poslovni prihodi koji su na približno istoj razini od 99% kroz sve tri godine u promatranom razdoblju. Većinu poslovnih prihoda čine prihodi od prodaje koji u 2016. godini iznose 93,14%, te u 2017. i 2018. godini taj udio malo opada. Financijski prihodi su kroz cijelo razdoblje neznatni u odnosu na poslovne prihode, pa tako 2016. godine čine svega 0,20% ukupnih prihoda, te se kroz sljedeće dvije godine njihov udio blago povećava.

Što se tiče rashoda kroz cijelo razdoblje poslovni rashodi imaju najveći udio u ukupnim prihodima, te su 2016. godine iznosili 95,07% ukupnih prihoda, u 2017. su se povećali na 96,09% udjela, te u 2018. smanjili na 93,44%. Poslovni rashodi s najvećim udjelom u ukupnim prihodima kroz promatrano razdoblje su troškovi prodane robe koji u 2016. godini čine 79,41% ukupnih prihoda, te je njihov udio sličan kroz sljedeće dvije godine. Financijski rashodi su minimalni, te u 2016. iznose 0,20%, te se kroz ostale dvije godine njihov udio dodatno smanjuje.

Poslovni prihodi poduzeća su kroz cijelo promatrano razdoblje nadmašivali poslovne rashode, odnosno poduzeće je kroz cijelo razdoblje ostvarivalo dobit iz poslovnih aktivnosti. Jedini gubitak koji je poduzeće ostvarilo u promatranom razdoblju jest gubitak iz financijskih aktivnosti u 2016. godini, koji zbog činjenice da su te godine financijski rashodi činili samo

0,21% ukupnih rashoda nije imao nikakvog utjecaja na dobit ukupnog poslovanja. Poduzeće je kroz sve tri godine ostvarilo neto dobit koja je bila najveća u 2018. godini kada je iznosila 6,61% ukupnih prihoda.

Tablica 7. Vertikalna analiza bilance poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	%2016.	%2017.	%2018.
A) Dugotrajna imovina	32.727.350	67.447.206	102.687.465	40,24%	54,25%	55,74%
I. Materijalna imovina	32.639.238	67.077.683	102.252.185	40,13%	53,96%	55,50%
a) Zemljište	6.221.166	15.573.562	15.573.562	7,65%	12,53%	8,45%
b) Alati, pogonski inventar, transportna imovina	22.522.142	48.387.981	76.825.710	27,69%	38,92%	41,70%
II. Nematerijalna imovina	88.112	369.523	435.280	0,11%	0,30%	0,24%
B) Kratkotrajna imovina	46.972.629	54.336.929	78.373.831	57,76%	43,71%	42,54%
I. Zalihe	26.848.166	34.865.642	43.437.541	33,01%	28,04%	23,58%
a) Trgovačka roba	26.100.146	34.865.642	43.437.541	32,09%	28,04%	23,58%
II. Potraživanja	13.480.998	16.663.154	28.733.114	16,58%	13,40%	15,60%
a) Potraživanja od kupaca	8.315.211	14.025.451	26.430.442	10,22%	11,28%	14,35%
III. Kratkotrajna financijska imovina	3.580.354	2.157.283	5.301.439	4,40%	1,74%	2,88%
AKTIVA	81.329.009	124.320.549	184.237.697	100,00%	100,00%	100,00%
A) Kapital i rezerve	16.156.992	20.598.425	27.031.533	19,87%	16,57%	14,67%
I. Temeljni kapital	5.020.000	9.020.000	9.020.000	6,17%	7,26%	4,90%
II. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	2.136.562	2.336.922	6.778.355	2,63%	1,88%	3,68%
III. Dobit poslovne godine	4.200.360	4.441.433	6.433.108	5,16%	3,57%	3,49%
C) Dugoročne obveze	14.892.830	30.537.200	62.177.788	18,31%	24,56%	33,75%
D) Kratkoročne obveze	50.279.187	73.184.924	95.028.376	61,82%	58,87%	51,58%
I. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	17.961.058	32.700.117	43.737.276	22,08%	26,30%	23,74%
II. Obveze prema dobavljačima	26.190.913	35.678.288	38.717.726	32,20%	28,70%	21,02%
PASIVA	81.329.009	124.320.549	184.237.697	100,00%	100,00%	100,00%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema bilanci poduzeća Auto Benussi d.o.o.)

U strukturi aktive poduzeća Auto Benussi d.o.o. u 2016. godini najveći udio ima kratkotrajna imovina s 57,76%, dok dugotrajna imovina ima udio od 40,24%. Najveći udio u dugotrajnoj imovini se kroz sve tri godine odnosi na materijalnu imovinu koja u 2016. godini

ima udio od 40,13%. U 2017. godini struktura aktive se mijenja, odnosno najveći udio u aktivni u toj godini ima dugotrajna imovina s 54,25%, dok kratkotrajna imovina ima udio od 43,71%, a sličan se odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine zadržao i u 2018. godini. U kratkotrajnoj imovini u 2016. godini najveći udio imale su zalihe trgovačke robe s 32,09%, te potraživanja od kupaca s 10,22%, dok su najmanji udio imala potraživanja od zaposlenika s 0,03%, a slični odnosi su se zadržali i kroz preostale dvije godine u promatranome razdoblju.

U strukturi pasive najveći udio kroz sve tri godine imale su kratkoročne obveze, čiji se udio u ukupnoj pasivi postupno smanjivao kroz godine, te je 2016. godine je iznosio 61,82% ukupne pasive, da bi se do kraja 2018. godine smanjio na 51,58% udjela. Najveći udio u ukupnoj pasivi, u 2016. i 2017. godini iz domene kratkoročnih obveza imaju obveze prema dobavljačima koje su u 2016. iznosile 32,20% ukupne pasive, te su se u 2017. smanjile, da bi u 2018. najveći udio u ukupnoj pasivi iz domene kratkoročnih obveza imale obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama sa 23,74% udjela. Iako se apsolutni iznos kapitala i rezervi povećavao iz godine u godinu, njegov udio u ukupnoj pasivi je opadao kroz godine, pa su tako kapital i rezerve 2016. godine iznosili 19,87% udjela u ukupnoj pasivi, a na kraju razdoblja 14,67%. Poduzeće se većinom financira iz tuđih izvora financiranja, što je vidljivo iz činjenice da kroz cijelo promatrano razdoblje ukupne obveze imaju veći udio u ukupnoj pasivi od kapitala i rezervi.

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	%2016.	%2017.	%2018.
A) Poslovni prihodi	142.616.382	319.630.046	297.536.670	99,95%	99,74%	99,73%
I. Prihodi od prodaje	132.560.019	308.451.944	290.326.079	92,90%	96,25%	97,31%
II. Ostali poslovni prihodi	10.056.363	11.178.102	7.210.591	7,05%	3,49%	2,42%
B) Poslovni rashodi	136.213.865	311.071.147	284.461.352	95,46%	97,07%	95,35%
Materijalni troškovi	108.649.071	265.320.964	225.323.801	76,15%	82,79%	75,53%
Troškovi sirovina i materijala	4.929.043	6.201.370	6.306.336	3,45%	1,94%	2,11%
Troškovi prodane robe	86.555.951	229.020.422	174.913.422	60,66%	71,46%	58,63%
C) Financijski prihodi	69.731	836.658	806.449	0,05%	0,26%	0,27%
Ostali prihodi s osnove kamata	361	130.893	84.144	0,00%	0,04%	0,03%
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	69.370	705.765	687.533	0,05%	0,22%	0,23%
D) Financijski rashodi	2.164.334	3.900.810	6.003.609	1,52%	1,22%	2,01%
Rashodi s osnove kamata	1.680.627	2.894.304	4.503.012	1,18%	0,90%	1,51%
Ukupni prihodi	142.686.113	320.466.704	298.343.119	100,00%	100,00%	100,00%
Ukupni rashodi	138.378.199	314.971.957	290.464.961	96,98%	98,29%	97,36%
Dobit prije oporezivanja	4.307.914	5.494.747	7.878.158	3,02%	1,71%	2,64%

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.	%2016.	%2017.	%2018.
Porez na dobit	107.554	1.053.314	1.445.050	0,08%	0,33%	0,48%
Dobit	4.200.360	4.441.433	6.433.108	2,94%	1,39%	2,16%

(Izvor: Vlastita izrada autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o.)

U strukturi prihoda poduzeća Auto Benussi d.o.o. najveći udio kroz sve tri promatrane godine imaju poslovni prihodi koji su 2016. godine iznosili 99,95% ukupnih prihoda, a slični postotci su se nastavili u preostale dvije godine promatranog razdoblja. Najveći udio u ukupnim prihodima među poslovnim prihodima imaju prihodi od prodaje koji su 2016. godine iznosili 92,90% ukupnih prihoda, te se taj udio blago povećao kroz preostale dvije godine. Financijski prihodi čine vrlo mali postotak ukupnih prihoda kroz sve tri promatrane godine, pa tako 2016. godine financijski prihodi čine 0,05% ukupnih prihoda, te se njihov udio kroz sljedeće dvije godine malo povećao, pa su tako 2018. godine činili 0,27% ukupne imovine.

U strukturi rashoda najveći udio u ukupnim prihodima imaju poslovni rashodi koji 2016. godine iznose 95,46% ukupnih rashoda, te je njihov udio sličan i kroz sljedeće dvije godine. Najveći udio u ukupnim prihodima među poslovnim rashodima imali su materijalni troškovi koji su 2016. godine iznosili 76,15% ukupnih prihoda, te je 2017. godine njihov udio porastao na 82,79%, da bi se u 2018. smanjio na 75,53%. Financijski rashodi kroz promatrane godine čine minimalan postotak ukupnih prihoda, te se kreću u rasponu od 1,5% do 2,01%, a najveći financijski rashod kroz čitavo razdoblje predstavljaju rashodi s osnove kamata.

Poduzeće je kroz cijelo razdoblje ostvarivalo dobit, te je udio dobiti u ukupnim prihodima varirao iz godine u godinu, pa je tako dobit u 2016. iznosila 2,94% ukupnih prihoda, 2017. 1,39% ukupnih prihoda, te 1,16% ukupnih prihoda 2018. godine.

Najveći udio u aktivi poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. kroz cijelo promatrano razdoblje ima kratkotrajna imovina, čiji se udio u ukupnoj aktivi povećavao kroz razdoblje, dok je kod poduzeća Auto Benussi d.o.o. situacija obrnuta, odnosno najveći udio u aktivi ima dugotrajna imovina, čiji udio pokazuje trend rasta. U pasivi poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. najveći udio u prve dvije godine promatranog razdoblja imaju kapital i rezerve, iz čega se može zaključiti da se poduzeće većinom financira iz vlastitih izvora, dok je kod poduzeća Auto Benussi d.o.o. situacija obrnuta, odnosno najveći udio u pasivi imaju obveze, čiji se udio povećavao kroz razdoblje, što je loše s aspekta sigurnosti poslovanja poduzeća. Oba dva promatrana poduzeća ostvaruju dobit tijekom cijelog razdoblja, no udio dobiti u ukupnim prihodima poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. je veći nego udio dobiti u ukupnim prihodima poduzeća Auto Benussi d.o.o., što s obzirom na

činjenicu da poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. ostvaruje veće prihode od poduzeća Auto Benussi d.o.o. znači da poduzeće posluje profitabilnije.

4.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

4.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti daju informacije o tome koliko novca i druge likvidne imovine koja se u kratkom roku može pretvoriti u novac poduzeće posjeduje kako bi bilo sposobno pokriti svoja kratkoročna potraživanja (Jonick, 2017, str. 283). Najčešći pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koji se računa kao omjer novca i kratkoročnih obveza, zatim koeficijent ubrzane likvidnosti koji se računa kao omjer zbroja novca i kratkotrajnih potraživanja, te kratkoročnih obveza. U pokazatelje likvidnosti još se ubrajaju koeficijent tekuće likvidnosti koji se računa kao omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, te koeficijent financijske stabilnosti koji u odnos stavlja dugotrajnu imovinu i sumu kapitala i rezervi i dugoročnih obveza (Žager et al., 2017).

Tablica 9. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Auto Hrvatska PSC d.o.o.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,03	0,21	0,21
Koef. ubrzane likvidnosti 1.	0,73	0,84	0,81
Koef. ubrzane likvidnosti 2.	0,85	0,97	1,10
Koef. tekuće likvidnosti	1,50	1,49	1,70
Koef. financijske stabilnosti	0,65	0,56	0,33

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Koeficijent trenutne likvidnosti za poduzeće Auto Hrvatska PSC d.o.o. u 2016. godini iznosi 0,03, što znači da je poduzeće s novcem koji ima na računu može pokriti samo 3% kratkoročnih obveza, što ne mora nužno značiti da poduzeće ima problema s likvidnosti s obzirom na to da se koeficijentom trenutne likvidnosti mjeri likvidnost u najkraćem roku, te stanje raspoloživog novca na računu na dan balance ne mora nužno biti indikator toga kako se količina novca na računu mijenjala kroz razdoblje. Koeficijent trenutne likvidnosti se u 2017. i 2018. godini povećao na 0,21, odnosno u tim je godinama poduzeće s raspoloživim novcem na računu moglo pokriti 21% kratkoročnih obaveza. Koeficijent ubrzane likvidnosti 1. u 2016. godini iznosi 0,73, što znači da je poduzeće sposobno pokriti 73% svojih kratkoročnih obveza s novcem koji ima na računu i kratkotrajnim potraživanjima. U 2017. koeficijent ubrzane likvidnosti 1. Porastao je na 0,84, te je u 2018. godini pao na 0,81. Koeficijent ubrzane likvidnosti 2. mjeri sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze najlikvidnijim dijelom

svoje imovine koji obuhvaća novac, kratkoročna potraživanja i kratkoročnu financijsku imovinu. U 2016. godini taj pokazatelj iznosio je 0,85, te se do 2018. godine povećao na 1,10, što znači da je poduzeće te godine bilo sposobno podmiriti 110% svojih kratkoročnih obveza novcem, potraživanjima i kratkotrajnom financijskom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. U slučaju poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. u 2016. godini kratkotrajna imovina je za 50% posto veća od kratkoročnih obveza, u 2017. za 49%, te u 2018. godini za 70%, što znači da poduzeće ima radni kapital, jer dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora, što pokazuje i koeficijent financijske stabilnosti koji u 2016. godini iznosi 0,65, što znači da poduzeće 65% svojih dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine, dok se ostatak koristi za financiranje kratkotrajne imovine. Kroz sljedeće dvije godine koeficijent financijske stabilnosti se smanjivao na 0,56 2017. godine, te na 0,33 2018. godine, što znači da je poduzeće kroz godine povećalo količinu radnog kapitala.

Tablica 10. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Auto Benussi d.o.o.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,06	0,01	0,01
Koef. ubrzane likvidnosti 1.	0,33	0,24	0,31
Koef. ubrzane likvidnosti 2.	0,40	0,27	0,37
Koef. tekuće likvidnosti	0,97	0,78	0,86
Koef. financijske stabilnosti	1,05	1,32	1,15

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Koeficijent trenutne likvidnosti za poduzeće Auto Benussi d.o.o. u 2016. godini iznosio je 0,06, što znači da je poduzeće te godine novcem koji ima na računu bilo sposobno pokriti 6% kratkoročnih obaveza, te je u naredne dvije godine taj koeficijent pao na 0,01. Niske vrijednosti ovog pokazatelja ne moraju nužno značiti da poduzeće ima problema s likvidnosti s obzirom na to da se koeficijentom trenutne likvidnosti mjeri likvidnost u najkraćem roku, te stanje raspoloživog novca na računu na dan bilance ne mora nužno biti indikator toga kako se količina novca na računu mijenjala kroz razdoblje. Koeficijent ubrzane likvidnosti 1. u 2016. godini iznosio je 0,33, iz čega se može zaključiti da je poduzeće u toj godini poduzeće bilo sposobno pokriti 33% svojih kratkoročnih obveza s novcem koji ima na računu i kratkotrajnim potraživanjima. U 2017. godini taj je koeficijent pao na 0,24, te se u 2018. godini povećao na 0,31. Vrijednosti koeficijenta ubrzane likvidnosti 2. prate kretanja vrijednosti koeficijenta ubrzane likvidnosti 1., zbog malog udjela financijske imovine u ukupnoj imovini. Koeficijent tekuće likvidnosti svake je godine u promatranom razdoblju bio manji od 1, iz čega se može zaključiti da su kratkoročne obveze poduzeća bile veće od kratkotrajne imovine, te da poduzeće nema radni kapital koji je bitan za održavanje likvidnosti poduzeća. Koeficijent

financijske stabilnosti u 2016. godini iznosio je 1,05, što znači da poduzeće koristi 105% svojih dugoročnih izvora financiranja, kako bi financirali svoju dugotrajnu imovinu. U preostale dvije godine koeficijent financijske stabilnosti se dodatno povećao, što ukazuje na daljnje smanjenje radnog kapitala poduzeća.

Poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. ima bolje vrijednosti pokazatelja trenutne likvidnosti od poduzeća Auto Benussi d.o.o., te vrijednost tog pokazatelja za poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. ima trend rasta, dok poduzeće Auto Benussi d.o.o. kroz cijelo promatrano razdoblje bilježi negativan trend pada vrijednosti ovog pokazatelja, no kao što je već spomenuto u prijašnjim odlomcima na temelju ovog pokazatelja ne mogu se donositi opsežni zaključci o cjelokupnoj likvidnosti poduzeća. Vrijednosti koeficijenata ubrzane likvidnosti 1 i 2 za poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. također su bolji od vrijednosti tih koeficijenata poduzeća Auto Benussi d.o.o., što znači da je poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. sposobno pokriti veći postotak svojih kratkoročnih obaveza iz najlikvidnijeg dijela svoje imovine od poduzeća Auto Benussi d.o.o. Nadalje koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. sugerira da je kratkotrajna imovina poduzeća veća od kratkoročnih obveza, što znači da poduzeće ima radni kapital, dok je kod poduzeća Auto Benussi d.o.o. situacija suprotna, odnosno kratkoročne obveze poduzeća su veće od kratkotrajne imovine. Na temelju izračunatih koeficijenata financijske stabilnosti za oba promatrana poduzeća vidljivo je da kroz sve tri godine poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. svoju kompletnu dugotrajnu imovinu i dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora financiranja, dok poduzeće Auto Benussi d.o.o. dio svoje dugotrajne imovine financira kratkoročno što može imati negativne posljedice na likvidnost poduzeća. Na temelju izračunatih i interpretiranih pokazatelja likvidnosti dvaju promatranih poduzeća može se tvrditi kako je poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. likvidnije od poduzeća Auto Benussi d.o.o.

4.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti u stranoj literaturi najčešće se nazivaju pokazateljima solventnosti. Solventnost predstavlja sposobnost poduzeća da podmiri svoje dugoročne obaveze, odnosno poduzeće se može nazvati solventnim ako je njegova imovina veća od njegovih dugova (Ježovita, 2015). Najčešći pokazatelj zaduženosti je koeficijent zaduženosti koji se računa kao omjer ukupnih obveza i ukupne imovine, te daje informacije o tome koliko svoje imovine poduzeće financira iz tuđih izvora financiranja. S druge strane koeficijent vlastitog financiranja mjeri koliko svoje imovine poduzeće financira iz vlastitih izvora financiranja, te u zbroju s koeficijentom zaduženosti mora iznositi 1. Koeficijent financiranja

predstavlja omjer ukupnih obveza i vlastitih izvora financiranja u strukturi financiranja poduzeća. Ta tri pokazatelja daju informacije o statičkoj zaduženosti poduzeća, odnosno o stanju zaduženosti na dan bilance. Sljedeći pokazatelj jest pokriće troškova kamata koji se računa kao omjer bruto dobiti uvećane za rashode od kamata i rashoda od kamata, te pokazuje koliko su puta kamate pokrivene s bruto dobiti. Sljedeći pokazatelj jest faktor zaduženosti koji se računa kao omjer ukupnih obveza i zarada prije kamata i poreza uvećanih za troškove amortizacije. Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti daju informacije o stupnju dinamičke zaduženosti poduzeća. Stupanj pokrića 1 i 2 računaju se kao omjer dugoročnih izvora financiranja i dugotrajne imovine, te govore o tome koliko se dugotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora financiranja (Žager et al., 2017).

Tablica 11. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Pokazatelji zaduženosti	2016.	2017.	2018.
Koef. zaduženosti	0,42	0,48	0,51
Koef. vlastitog financiranja	0,58	0,52	0,49
Koef. financiranja	0,75	0,96	1,07
Pokriće troškova kamata	53,11	85,59	197,96
Faktor zaduženosti	1,65	2,25	2,03
Stupanj pokrića 1.	1,54	1,79	2,91
Stupanj pokrića 2.	1,54	1,79	3,02

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. u 2016. godini financira 42% ukupne imovine iz tuđih izvora financiranja, te se taj postotak povećavao kroz godine, pa se tako u 2017. godini povećao na 48% financiranja iz tuđih izvora, te 2018. na 51%. Posljedično koeficijent vlastitog financiranja u 2016. godini iznosio je 0,58, odnosno poduzeće je 58% ukupne imovine financiralo iz vlastitih izvora financiranja, te se taj koeficijent postupno smanjivao do kraja razdoblja. Koeficijent financiranja je u 2016. godini iznosio 0,75, odnosno poduzeće je na jednu kunu kapitala imalo 75 lipa obveza. Taj se koeficijent postupno povećava do kraja razdoblja, pa se tako do 2018. popeo do vrijednosti od 1,07, što znači da su obveze poduzeća postale više od kapitala. Koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, te koeficijent financiranja daju informacije o razini statičke zaduženosti poduzeća, pa se na osnovu izračunatih pokazatelja za poduzeće Auto Hrvatska PSC d.o.o. može tvrditi kako se razina statičke zaduženosti poduzeća povećavala kroz promatrano razdoblje. Pokriće troškova kamata je u 2016. godini iznosilo 53,11, odnosno poduzeće je svojom bruto dobiti svoje troškove kamata moglo pokriti čak 53,11 puta, te se taj pokazatelj povećavao kroz razdoblje, pa je tako poduzeće u 2018. godini bilo sposobno pokriti troškove kamata čak 197,96 puta. Faktor zaduženosti je u 2016. godini iznosio 1,54, što znači da je poduzeću potrebna 1,54 godina, kako bi zamijenilo tuđe izvore financiranja vlastitim izvorima

financiranja. Vrijednost tog pokazatelja se povećavala iz godine u godinu, pa je tako 2018. godine iznosila 2,91, što ukazuje na povećanje dinamičke zaduženosti poduzeća, no s obzirom na to da je poduzeće kroz cijelo razdoblje sposobno pokrivati troškove kamata, te se sposobnost poduzeća da pokrije troškove kamata povećava iz godine u godinu može se zaključiti da je dinamička zaduženost poduzeća niska. Stupanj pokrića 1. je u 2016. godini iznosio 1,54, što znači da je poduzeće sposobno kapitalom pokriti dugotrajnu imovinu, što je slučaj i u preostale dvije godine. Stupanj pokrića 2. u 2016. godini iznosio je 1,54, što znači da je poduzeće sposobno kapitalom i dugoročnim obvezama financirati dugotrajnu imovinu, a ista je situacija i u sljedeće dvije godine.

Tablica 12. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Pokazatelji zaduženosti	2016.	2017.	2018.
Koef. zaduženosti	0,80	0,83	0,85
Koef. vlastitog financiranja	0,20	0,17	0,15
Koef. financiranja	0,92	1,48	2,38
Pokriće troškova kamata	3,56	2,90	2,75
Faktor zaduženosti	4,56	4,80	4,86
Stupanj pokrića 1.	0,49	0,31	0,26
Stupanj pokrića 2.	0,95	0,76	0,87

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Iz koeficijenta zaduženosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. vidi se da poduzeće kroz cijelo promatrano razdoblje oko 80% svoje imovine financira iz tuđih izvora financiranja, te sukladno tome koeficijent vlastitog financiranja kroz cijelo razdoblje iznosi oko 20%, što znači da je poduzeće kroz promatrano razdoblje oko 20% svoje imovine financiralo iz vlastitih izvora financiranja. Također je kroz cijelo razdoblje vidljiv porast udjela tuđih izvora financiranja u odnosu na vlastite izvore financiranja, na temelju čega se može tvrditi da je kroz razdoblje postojao negativan trend povećanja statičke zaduženosti poduzeća. U skupinu pokazatelja koji također daju informacije o statičkoj zaduženosti poduzeća spada i koeficijent financiranja koji je u 2016. godini iznosio 0,92, što znači da je poduzeće na jednu kunu kapitala imalo 92 lipe obveza. U narednim godinama taj se odnos još povećao, odnosno obveze su postale veće od kapitala, pa tako u 2018. godini na jednu kunu kapitala poduzeće ostvaruje 2,38 kuna obveza, na temelju čega se također može vidjeti povećanje statičke zaduženosti poduzeća. Poduzeće je kroz sve godine u promatranome razdoblju iz svoje bruto dobiti bilo sposobno pokriti troškove kamata, pa je tako u 2016. godini poduzeće iz sa svojom dobiti moglo pokriti troškove kamata 3,56 puta, u 2017. godini 2,90 puta, te u 2018. godini 2,75 puta. Faktor zaduženosti je u 2016. godini iznosio 4,56, što znači da je poduzeću potrebno 4,56 godina, kako bi zamijenilo tuđe izvore financiranja vlastitim izvorima financiranja. Vrijednost tog pokazatelja se povećavala iz godine u godinu, pa je tako 2018. godine iznosila 4,86. S obzirom

na to da je poduzeće kroz razdoblje bilježilo smanjenje sposobnosti pokrivanja kamata, te da su se kroz razdoblje vrijednosti faktora zaduženosti povećavale može se uočiti negativan trend povećanja dinamičke zaduženosti poduzeća kroz razdoblje. Stupanj pokrića 1 u 2016. godini iznosio je 0,49, što znači da se niti polovica dugotrajne imovine poduzeća ne financira iz vlastitih izvora financiranja, te su vrijednosti ovog pokazatelja padale iz godine u godinu, pa je tako vrijednost stupanja pokrića 1. u 2018. godini pala na svega 0,26. Stupanj pokrića 2. u 2016. godini iznosio je 0,95, odnosno 95% dugotrajne imovine poduzeća je u toj godini bilo financirano iz dugoročnih izvora financiranja, što se u 2017. smanjuje na 76%, te se povećava na 87% u 2018. godini.

Pokazatelji zaduženosti daju informacije o razinama statičke i dinamičke zaduženosti poduzeća, pri čemu se pojam statičke zaduženosti odnosi na zaduženost na određen dan, najčešće na dan bilance, dok dinamička zaduženost daje informacije o kretanju zaduženosti pojedinog poduzeća kroz neko duže razdoblje. Kada bi se uspoređivalo kretanje statičke i dinamičke zaduženosti poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o., te poduzeća Auto Benussi d.o.o. moglo bi se tvrditi da se razina statičke i dinamičke zaduženosti oba poduzeća povećavala kroz promatrano razdoblje, ali različitim intenzitetom, odnosno poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. je na kraju promatranog razdoblja, usprkos povećanju razine zaduženosti uspjelo zadržati povoljan odnos između tuđih i vlastitih izvora financiranja, te visoku razinu pokrića troškova kamata, dok je poduzeće Auto Benussi d.o.o. kroz promatrano razdoblje dodatno pogoršalo odnos tuđih i vlastitih izvora financiranja, što je loše s aspekta sigurnosti poslovanja poduzeća. Glavni razlog zbog kojeg poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. uspijeva zadržati dobre vrijednosti pokazatelja zaduženosti kroz cijelo razdoblje jest njegov položaj unutar poslovne grupacije Auto Hrvatska d.d. koji mu omogućuje povoljnije kratkoročno zaduživanje kod ostalih poduzeća članova iste grupacije, što je vidljivo iz toga što se najveći dio kratkoročnih obveza poduzeća kroz cijelo promatrano razdoblje odnosi na obveze prema poduzetnicima unutar grupe, pa poduzeće nema potrebe za značajnijim dugoročnim zaduživanjem.

4.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Cilj pokazatelja aktivnosti jest ukazati na to kako poduzeće koristi svoju imovinu (Libby, Libby, Hodge, 2016, str. 673), odnosno prikazati brzinu cirkulacije imovine u poslovanju. Pokazatelji aktivnosti još se nazivaju i koeficijenti obrta, te se računaju kao omjer prihoda i prosječnog stanja neke imovine. Na temelju koeficijenata obrta računaju se dani vezivanja, odnosno dani trajanja naplate koji ukazuju na prosječno trajanje obrta imovine, odnosno prosječan broj dana kroz koje poduzeće naplaćuje svoja potraživanja (Žager et al., 2017).

Tablica 13. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Pokazatelji aktivnosti	2016.	2017.	2018.
Koef. obrtaja ukupne imovine	3,72	3,80	3,16
Dani vezivanja ukupne imovine	98,05	96,03	115,63
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	5,99	5,37	3,84
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	60,97	67,98	94,96
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	12,46	12,47	10,76
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	29,30	29,27	33,93
KO potraživanja od kupaca	14,26	14,07	12,77
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	25,59	25,94	28,58

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. u 2016. godini iznosio je 3,72, što znači da je poduzeće 3,72 puta obrnulo svoju ukupnu imovinu u roku od godine dana, u 2017. godini taj se pokazatelj povećao na 3,80, te se smanjio na 3,16 u 2018. godini. Ukupna imovina u 2016. godini se obrnula svakih 98,05 dana, 96,03 dana u 2017. godini, te 115,63 dana u 2018. godini. Poduzeće je svoju kratkotrajnu imovinu u 2016. godini uspjelo obrnuti 5,99 puta, što se zbog većeg povećanja kratkotrajne imovine, od ukupnih prihoda kroz sljedeće dvije godine smanjivalo. Kratkotrajna imovina se u 2016. godini u prosjeku obrnula svakih 60,97 dana, te se to razdoblje kroz naredne dvije godine povećavalo, pa je tako u 2018. poduzeće obrnulo svoju kratkotrajnu imovinu svaka 94,96 dana. Poduzeće svoja kratkoročna potraživanja u 2016. i 2017. godini obrne oko 12 puta, dok se ta brojka u 2018. smanjila na 10,76 puta, sukladno tome trajanje naplate kratkoročnih potraživanja je kratko s obzirom na djelatnost kojom se poduzeće bavi. Poduzeće svoja potraživanja od kupaca u promatranome razdoblju uspijeva obrnuti između 12,77 i 14,26 puta godišnje, te na osnovu toga ima kratko trajanje naplate potraživanja od kupaca.

Tablica 14. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Pokazatelji aktivnosti	2016.	2017.	2018.
Koef. obrtaja ukupne imovine	1,75	2,58	1,62
Dani vezivanja ukupne imovine	208,04	141,60	225,40
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	3,04	5,90	3,81
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	120,16	61,89	95,88
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	10,58	19,18	10,36
Trajanje naplate kratkoročnih potr.	34,50	19,03	35,25
KO potraživanja od kupaca	15,94	21,99	10,98
Trajanje naplate potr. od kupaca	22,90	16,60	33,23

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Koeficijent obrtaja ukupne imovine poduzeća Auto Benussi d.o.o. u 2016. godini iznosio je 1,75, što znači da je poduzeće uspjelo svoju imovinu obrnuti 1,75 puta u roku od godine dana. U 2017. godini koeficijent obrtaja ukupne imovine povećao se na 2,58, te se u 2018. godini smanjio na najmanju vrijednost u promatranome razdoblju od 1,62 puta. Ukupna imovina u 2016. godini se obrnula svakih 208,04 dana, 141,60 dana u 2017. godini, te 225,40 dana u 2018. godini. Poduzeće je svoju kratkotrajnu imovinu u 2016. godini obrnulo 3,04 puta, što je u 2017. poraslo na 5,90 puta, te se u 2018. godini smanjilo na 3,81 puta. Kratkotrajna imovina se u 2016. godini u prosjeku obrnula svakih 120,16 dana, što je ujedno i najviša vrijednost tog pokazatelja, pa je tako u 2017. poduzeće obrnulo svoju kratkotrajnu imovinu svakih 61,89 dana, te svakih 95,88 dana u 2018. godini. Svoja je kratkoročna potraživanja poduzeće u 2016. godini obrnulo 10,58 puta, 19,18 puta u 2017. godini, te 10,36 puta u 2018. godini. Sukladno tome razdoblje naplate kratkoročnih potraživanja je kratko, i poduzeće nema problema s naplatom svojih proizvoda. Potraživanja od kupaca je u 2016. godini poduzeće obrnulo 15,94 puta, 21,99 puta u 2017. godini, te 10,98 puta u 2018. godini, te imaju kratko razdoblje naplate potraživanja.

Na temelju izračunatih pokazatelja vidljivo je da poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. uspijeva brže obrtati svoju ukupnu imovinu od poduzeća Auto Benussi d.o.o., te kraće vezuje imovinu u poslovanju. Oba promatrana poduzeća u promatranom razdoblju imaju kratka razdoblja naplate kratkoročnih potraživanja, te potraživanja od kupaca.

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, odnosno koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, te je za njih poželjno da budu što veći (Rašić-Jelavić, Brkić, Kožul, 2016), te se računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Ekonomičnost ukupnog poslovanja računa se kao omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, te govori za koliko su posto ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti u odnos stavlja poslovne prihode i poslovne rashode, te daje informacije o tome za koliko posto su poslovni prihodi veći, ili manji od poslovnih rashoda, te na kraju ekonomičnost financijskih aktivnosti prikazuje omjer financijskih prihoda i financijskih rashoda. Za koeficijente ekonomičnosti granična vrijednost iznosi 1, te je poželjno da budu što veći (Žager et al., 2017).

Tablica 15. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Pokazatelji ekonomičnosti	2016.	2017.	2018.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,05	1,04	1,07
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,05	1,04	1,07
Ekonomičnost financiranja	1,17	1,13	1,13

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. bila je na sličnoj razini kroz cijelo razdoblje, najviša je bila 2018. godine, kada je iznosila 1,07, što znači da su poduzeću u 2018. godini ukupni prihodi bili za 7% veći od ukupnih rashoda. Koeficijenti ekonomičnosti poslovnih aktivnosti su jednaki kao i koeficijenti ekonomičnosti ukupnog poslovanja zbog toga što u sve tri godine poslovni prihodi čine gotovo cijeli iznos ukupnih prihoda. Poduzeće je kroz cijelo razdoblje ostvarivalo dobit iz financijskih aktivnosti, što vidimo iz pokazatelja ekonomičnosti financiranja koji je kroz cijelo razdoblje bio na sličnoj razini

Tablica 16. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Pokazatelji ekonomičnosti	2016.	2017.	2018.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,03	1,02	1,03
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,05	1,03	1,05
Ekonomičnost financiranja	0,03	0,21	0,13

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Iz koeficijenta ekonomičnosti ukupnog poslovanja poduzeća Auto Benussi d.o.o. vidljivo je da su ukupni prihodi svake godine nadmašili ukupne rashode. Poduzeće je isto tako svake godine u promatranome razdoblju ostvarilo dobit iz poslovnih aktivnosti, što se vidi iz pokazatelja ekonomičnosti poslovnih aktivnosti. Što se tiče financijskih aktivnosti poduzeće je u svakoj od promatranih godina ostvarilo gubitak. Najveći je gubitak poduzeće ostvarilo u 2016. godini kada je ostvarilo samo 3 lipe financijskih prihoda na jednu kunu financijskih rashoda, u 2017. godini je taj pokazatelj porastao na 0,21, te je u 2018. godini opet pao na 0,13.

Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja, te ekonomičnosti poslovnih aktivnosti na zadovoljavajućoj su razini za oba promatrana poduzeća. Poduzeće Auto Benussi d.o.o. kroz cijelo je promatrano razdoblje ostvarivalo gubitke iz financijskih aktivnosti, što i govori pokazatelj ekonomičnosti financiranja, dok su vrijednosti ovog pokazatelja za poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. zadovoljavajući.

4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

U pokazatelje profitabilnosti ubrajaju se bruto marža profita koja se računa kao suma bruto dobiti i rashoda od kamata podijeljena s ukupnim prihodima, zatim neto marža profita koja se od bruto marže profita razlikuje samo u porezu na dobit, zatim neto rentabilnost imovine do koje se dolazi omjerom sume neto dobiti i rashoda od kamata, te ukupne imovine. Sljedeći pokazatelj profitabilnosti jest bruto rentabilnost imovine koja se računa kao omjer sume bruto dobiti i rashoda od kamata, te ukupne imovine. Posljednji pokazatelj profitabilnosti jest rentabilnost vlastitog kapitala koji se računa kao omjer neto dobiti i kapitala i rezervi (Žager et al., 2017).

Tablica 17. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o.

Pokazatelji profitabilnosti	2016.	2017.	2018.
Bruto marža profita	4,81%	3,79%	6,45%
Neto marža profita	4,81%	3,79%	6,64%
Bruto rentabilnost imovine	17,91%	14,42%	20,35%
Neto rentabilnost imovine	17,91%	14,42%	20,98%
Rentabilnost vlastitog kapitala	31,20%	28,27%	43,58%

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Bruto marža profita poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. u 2016. godini iznosila je 4,81%, što znači da je poduzeće uspjelo zadržati 4,81% ukupnih prihoda u obliku bruto dobiti uvećane za rashode od kamata. U 2017. bruto marža se smanjila na 3,79%, dok je u 2018. porasla na 6,45%. Vrijednosti neto marže profita za 2016. i 2017. godinu iste su kao i vrijednosti bruto marže profita, jer poduzeće nije plaćalo porez na dobit, te u 2018. godini neto marža profita iznosi 6,64%, zbog povrata poreza na dobit. Bruto rentabilnost imovine u 2016. godini iznosila je 17,91%, što znači da je poduzeće u toj godini uspjelo ostvariti povrat od 17,91% na ukupnu imovinu, u 2017. godini ostvarilo je povrat od 14,42%, dok je u 2018. godini ostvarilo povrat od 20,35%. Razlika između bruto i neto rentabilnosti imovine je samo u porezu na dobit, pa je jedina razlika u koeficijentima bruto i neto rentabilnosti u 2018. godini, kad je neto rentabilnost imovine iznosila 20,98%. Rentabilnost vlastitog kapitala je u 2016. godini iznosila 31,20%, što znači da je poduzeće ostvarilo povrat u iznosu od 31,20% na uloženi kapital, u 2017. ostvarilo je povrat od 28,27%, te u 2018. godini od 43,58%. Iz odnosa rentabilnosti imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala (rentabilnost vlastitog kapitala je veća od rentabilnosti imovine) može se zaključiti da poduzeće dobro koristi financijsku polugu, odnosno da mu je trošak tuđih izvora financiranja manji od prinosa za vlasnike.

Tablica 18. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o.

Pokazatelji profitabilnosti	2016.	2017.	2018.
Bruto marža profita	4,20%	2,62%	4,15%
Neto marža profita	4,12%	2,29%	3,67%
Bruto rentabilnost imovine	7,36%	6,75%	6,72%
Neto rentabilnost imovine	7,23%	5,90%	5,94%
Rentabilnost vlastitog kapitala	26,00%	21,56%	23,80%

(Izvor: Vlastita izrada autora)

Bruto marža profita poduzeća Auto Benussi d.o.o. je u 2016. godini iznosila je 4,20%, što znači da je poduzeće uspjelo zadržati 4,20% ukupnih prihoda u obliku bruto dobiti uvećane za rashode od kamata. Razlika između bruto i neto marže profita je samo u porezu na dobit, pa neto marža profita prati kretanja bruto marže profita kroz cijelo promatrano razdoblje. Vrijednost bruto rentabilnosti imovine bila je najviša u 2016. godini, kada je iznosila 7,36%, što znači da je poduzeće zaradilo 7,36 lipa dobiti na jednu kunu ukupne imovine poduzeća. Pokazatelj bruto rentabilnosti imovine se u 2017. godini smanjio na 5,90%, te je u 2018. ponovo narastao na 5,94%. Kretanja vrijednosti neto rentabilnosti imovine prate kretanja bruto rentabilnosti imovine. Vrijednosti rentabilnosti vlastitog kapitala svake su godine u promatranome razdoblju više od vrijednosti rentabilnosti imovine, te se na temelju toga može zaključiti da poduzeće dobro koristi financijsku polugu.

Kao što je vidljivo iz izračunatih pokazatelja profitabilnosti poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. i poduzeća Auto Benussi d.o.o. oba su poduzeća kroz cijelo promatrano razdoblje profitabilna jer postoji povrat na uložena sredstva. Poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. kroz cijelo razdoblje ostvaruje nešto više marže profita od poduzeća Auto Benussi d.o.o., te također ostvaruje veći povrat na svoju imovinu i uloženi kapital, na temelju čega se može tvrditi da poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. posluje uspješnije od poduzeća Auto Benussi d.o.o..

5. Zaključak

Na temelju bilance, te računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o., te poduzeća Auto Benussi d.o.o. provedena je komparativna analiza financijskih izvještaja s ciljem usporedbe ta dva konkurentska poduzeća, te utvrđivanja sigurnosti i uspješnosti njihova poslovanja. Kao prvi korak analize provedena je horizontalna analiza na temelju komparativnih financijskih izvještaja, zatim je na temelju strukturnih financijskih izvještaja provedena vertikalna analiza, te je na kraju provedena analiza pomoću financijskih pokazatelja. U analizi financijskih izvještaja promatrano je razdoblje od 2016. godine do 2018. godine, kako bi se mogli uočiti trendovi u poslovanju.

Na temelju podataka iz horizontalne analize vidi se da je poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. likvidno, te da se likvidnost poduzeća u promatranom razdoblju povećavala, što potvrđuju i koeficijent tekuće likvidnosti koji se također povećavao iz godine u godinu, te činjenica da je udio kratkotrajne imovine u strukturi aktive bilance veći nego udio kratkoročnih obveza u pasivi bilance, što predstavlja pozitivan trend s aspekta sigurnosti poslovanja poduzeća. Poduzeće se u 2016. godini većinski financiralo iz vlastitih izvora, no prema kraju razdoblja je vidljiv trend rasta udjela financiranja iz tuđih izvora, pa se tako u 2018. poduzeće većinom financira iz tuđih izvora, što potvrđuju i pokazatelji zaduženosti. Ipak poduzeće je kroz cijelo razdoblje sposobno pokriti troškove kamata, odnosno ostvaruje dobit. Poduzeće svake godine ostvaruje dobit iz poslovnih, te financijskih aktivnosti, te dobit ukupnog poslovanja, te ima zadovoljavajuće marže profita. Isto tako poduzeće dobro koristi financijsku polugu.

Kratkotrajna imovina poduzeća Auto Benussi d.o.o. je kroz cijelo promatrano razdoblje manja od kratkoročnih obveza, iz čega se može zaključiti da poduzeće nema radni kapital koji je bitan za održavanje likvidnosti poduzeća. Poduzeće većinu svoje imovine financira iz tuđih izvora financiranja, te kroz promatrano razdoblje iskazuje negativan trend daljnjeg povećanja zaduženosti, što je zabrinjavajuće s aspekta sigurnosti poslovanja poduzeća. Unatoč visokoj zaduženosti poduzeće je sposobno pokriti troškove kamata, te ostvaruje dobit iz poslovnih aktivnosti, odnosno poslovni prihodi su mu veći od poslovnih rashoda. Kao što se može i pretpostaviti s obzirom na visoku razinu zaduženosti, poduzeće ostvaruje gubitak iz financijskih aktivnosti, ali usprkos tome svake godine u promatranome razdoblju uspijeva ostvariti dobit ukupnog poslovanja koja se povećavala iz godine u godinu. Marže profita koje poduzeće ostvaruje su svake godine nešto manje od onih koje ostvaruje poduzeće Auto Hrvatska PSC d.o.o., te poduzeće ne koristi dobro svoju financijsku polugu.

Na temelju provedene analize financijskih izvještaja može se zaključiti da poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. s obzirom na dobru likvidnost i prihvatljivu razinu

zaduženosti posluje sigurnije od poduzeća Auto Benussi d.o.o. koje je kroz promatrano razdoblje bilježilo negativne trendove kretanja likvidnosti i zaduženosti, te s obzirom na dobre marže profita, kao i na tendenciju rasta dobiti kroz promatrano razdoblje može se tvrditi da poduzeće Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. posluje uspješnije od poduzeća Auto Benussi d.o.o. koje je kroz promatrano razdoblje ostvarivalo nešto niže marže profita, te niži povrat na imovinu i kapital.

Literatura

Knjige i radovi:

1. Bolfek, B., Stanić, M. i Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik*, XXV (1), 146-167. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/84754>
2. Habek, M., Jurić, Đ., Horvat-Jurjec, K. (2007). *Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva*. Zagreb: RRIF-plus.
3. Ježovita, A. (2015). Ocjena sigurnosti poslovanja poduzeća realnog sektora u Hrvatskoj. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 13 (1), 75-91. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/141097>
4. Jonick, C. (2017). *Principles of financial accounting*. Dahlonega, Georgia: University of North Georgia Press.
5. Libby, R., Libby, P., Hodge, F. (2016). *Financial Accounting*. Boston: McGraw-Hill Education.
6. Rašić Jelavić, S., Brkić, I., Kožul, A. (2016). Financijski pokazatelji cementne industrije u Hrvatskoj. *Ekonomski misao i praksa*, (2), 565-586. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/171477>
7. Tintor, Ž. (2020). Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka. *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E*, 10 (1), 84-103. <https://doi.org/10.38190/oep.10.1.4>
8. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, I., Žager, L. (2017). *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
9. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja - 2. prošireno izdanje*. Zagreb: Masmedia.

Izvori s interneta:

1. Auto Benussi d.o.o. (bez dat.) Preuzeto 05.07.2020. s <https://www.autobenussi.hr/>
2. Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o. (bez dat.) Preuzeto 05.07.2020. s <https://www.autohrvatska.hr/poslovna-grupa-auto-hrvatska>
3. Državni zavod za statistiku (2007) Nacionalna klasifikacija djelatnosti. Preuzeto 05.07.2020.

Popis tablica:

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	7
Tablica 2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	9
Tablica 3. Horizontalna analiza bilance poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	11
Tablica 4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	12
Tablica 5. Vertikalna analiza bilance poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	14
Tablica 6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	16
Tablica 7. Vertikalna analiza bilance poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	17
Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	18
Tablica 9. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	20
Tablica 10. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	21
Tablica 11. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (izvor: vlastita izrada autora)	23
Tablica 12. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	24
Tablica 13. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	26
Tablica 14. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	26
Tablica 15. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	27
Tablica 16. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	28
Tablica 17. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	29

Tablica 18. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: vlastita izrada autora)	30

Popis grafikona:

Grafikon 1. Trend kretanja ukupnih prihoda poduzeća Auto Hrvatska PSC d.o.o. (Izvor: Vlastita izrada autora).....	10

Grafikon 2. Trend kretanja ukupnih prihoda poduzeća Auto Benussi d.o.o. (Izvor: Vlastita izrada autora).....	13